

Opis produktu finalnego projektu innowacyjnego testującego

Temat innowacyjny:

Współpraca podmiotów działających w obszarze zatrudnienia oraz integracji i pomocy społecznej z przedsiębiorcami w zakresie ułatwiania wchodzenia na rynek pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym

Nazwa Projektodawcy:

Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego "OIC Poland" z siedzibą w Lublinie

Nazwa Partnerów Projektu :

Powiat Włodawski

Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu we Włodawie

Cech Rzemiosł i Przedsiębiorczości we Włodawie

Tytuł projektu:

„Wyjść na prostą”

Numer umowy:

POKL.07.01.01-06-351/11-00

Lider Projektu:

**Polska Fundacja Ośrodków
Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” w Lublinie**

Partner Projektu: Partner Projektu: Partner Projektu:

Spis treści

I. Nazwa produktu finalnego	2
I. Elementy składające się na produkt finalny	2
II. Problem, na który odpowiada innowacja	8
III. Użytkownicy, którzy mogą zastosować innowację	15
IV. Działania / nakłady / zmiany konieczne do zastosowania/wdrożenia innowacji	16
V. Dostępność produktu finalnego dla jego przyszłych użytkowników	16
VI. Zmiany w zakresie strategii upowszechniania	17
VII. Zmiany w zakresie strategii włączania do głównego nurtu polityki	17
VIII. Załączniki	17

Lider Projektu:

Polska Fundacja Ośrodków
Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” w Lublinie

Partner Projektu: Partner Projektu: Partner Projektu:

I. Nazwa produktu finalnego

W ramach projektu został stworzony produkt finalny w postaci trzech rozwiązań:

- **Produkt A** – model współpracy przedsiębiorstw z OPS, PCPR, urzędem pracy, NGO, kuratorami sądowymi i zakładami karnymi w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej osób opuszczających zakłady karne;
- **Produkt B** – program szkolenia dla pracowników działów personalnych przedsiębiorstw i kadry zarządzającej oraz podręcznik dla pracodawców w zakresie zatrudniania osób opuszczających zakłady karne oraz;
- **Produkt C** – program wspólnych szkoleń dla pracowników instytucji rynku pracy, integracji i pomocy społecznej, NGO, służb więziennych i kuratorów sądowych wraz ze wskazówkami metodycznymi do jego realizacji.

I. Elementy składające się na produkt finalny

- 1) **Produkt A - „Model współpracy przedsiębiorstw z OPS, PCPR, urzędem pracy, NGO, kuratorami sądowymi aktywizacji zawodowej i społecznej osób opuszczających zakłady karne”** składa się z sześciu komponentów, stanowiących zestaw praktycznych, wyselekcjonowanych i efektywnych rozwiązań w zakresie aktywizacji społeczno- zawodowej dla osób opuszczających zakłady karne.

KOMPONENT A1	INSTRUKCJA UŻYTKOWANIA MODELU Zawiera wprowadzenie, opis struktury produktu, opis użytkowników i odbiorców produktu, opisuje uwarunkowania powstania modelu, przedstawia zasoby niezbędne do realizacji modelu oraz procedurę implementacji produktu finalnego.
KOMPONENT A2	MODEL PARTNERSTWA Ukazuje istotę i założenia modelu, jego cel, opisuje procedurę powołania partnerstwa na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób opuszczających zakłady karne. Zawiera gotowe do wykorzystania dokumenty przydatne w funkcjonowaniu i organizacji modelu partnerstwa.
KOMPONENT A3	MODEL POWIATOWEGO ZESPOŁU REINTEGRACJI SPOŁECZNO-ZAWODOWEJ OSÓB OPUSZCZAJĄCYCH ZAKŁADY KARNE Dotyczy utworzenia powiatowego zespołu reintegracji społeczno-zawodowej. Komponent opisuje jego cele, funkcje i zadania. Opis procedury i funkcjonowania zespołu został uzupełniony o wzory dokumentów, które posłużą do realizacji zadań i celów zespołu.
KOMPONENT A4	PRAKTYCZNY PRZEWODNIK METODYKI AKTYWIZACJI SPOŁECZNO-ZAWODOWEJ OSÓB OPUSZCZAJĄCYCH ZAKŁADY KARNE

Lider Projektu:

Polska Fundacja Ośrodków
Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” w Lublinie

Partner Projektu: Partner Projektu: Partner Projektu:

	Poradnik powstał na bazie doświadczeń osób zaangażowanych w działania Powiatowego Zespołu Reintegracji Społeczno-Zawodowej utworzonego w ramach Partnerstwa Lokalnego powiatu włodawskiego na rzecz osób opuszczających zakłady karne.
KOMPONENT A5	MODEL INKUBATORA AKTYWNOŚCI SPOŁECZNO-ZAWODOWEJ Przedstawia ideę oraz możliwy sposób funkcjonowania inkubatora aktywności społeczno-zawodowej, a także przybliża zagadnienia tworzenia i funkcjonowania spółdzielni socjalnej.
KOMPONENT A6	SUPLEMENT TEORETYCZNY Zawiera wykaz podstawowych aktów prawnych, słownik pojęć oraz wykaz skrótów stosowanych w modelu. Ponadto suplement opisuje działalność poszczególnych sektorów w odniesieniu do osób opuszczających zakłady karne.

Model jest praktycznym materiałem zawierającym wskazówki, metody i narzędzia oraz dokumenty do budowania partnerstwa w społeczności lokalnej oraz efektywnej pracy z osobami opuszczającymi zakłady karne, często pozostawionymi samym sobie i w efekcie wracającymi na drogę przestępstwa. Produkt odpowiada na potrzeby zarówno byłych skazanych, jak również instytucji i organizacji, które dotychczas działały w sposób rozproszony – łączy trzy sektory do wspólnych działań na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób opuszczających zakłady karne. Opracowany model po raz pierwszy na zasadach dobrowolności integruje wokół wspólnego celu szereg instytucji pomocowych. Ponadto jest przykładem zastosowania narzędzia innowacyjnego na terenie powiatu, który chce się określać mianem dbającego o rozwój społeczno-gospodarczy i inwestycję w kapitał ludzki.

2) Produkt B – „Program szkolenia dla pracowników działów personalnych przedsiębiorstw i kadry zarządzającej” oraz „Podręcznik dla pracodawców w zakresie zatrudniania osób opuszczających zakłady karne”

a) Program szkolenia dla pracowników działów personalnych przedsiębiorstw i kadry zarządzającej zawiera następujące elementy:

1)	ORGANIZACJA SZKOLENIA
2)	OCENA SZKOLENIA
3)	CEL OGÓLNY SZKOLENIA – Co będzie wiedział i potrafił uczestnik po ukończeniu szkolenia?
4)	PROGRAM SZKOLENIA DLA PRACOWNIKÓW DZIAŁÓW PERSONALNYCH PRZEDSIĘBIORSTW I KADRY ZARZĄDZAJĄCEJ – Program modułu I Ekonomiczne skutki zatrudniania byłych skazanych – Program modułu II Sytuacja prawna osoby opuszczającej jednostkę penitencjarną (zakład karny, areszt śledczy) – Program modułu III Pokonywanie barier społeczno-psychologicznych w zatrudnianiu byłych skazanych. – Program modułu IV Zatrudnianie byłego skazanego

5)	SCENARIUSZ REALIZACJI SZKOLENIA DLA PRACOWNIKÓW DZIAŁÓW PERSONALNYCH PRZEDSIĘBIORSTW I KADRY ZARZĄDZAJĄCEJ <ul style="list-style-type: none"> – Scenariusz szkolenia –moduł I Ekonomiczne skutki zatrudniania byłych skazanych – Scenariusz szkolenia –moduł II Sytuacja prawna osoby opuszczającej jednostkę penitencjarną (zakład karny, areszt śledczy) – Scenariusz szkolenia –moduł III Pokonywanie barier społeczno-psychologicznych w zatrudnianiu byłych skazanych – Scenariusz szkolenia –moduł IV Zatrudnianie byłych skazanych
6)	ZAŁĄCZNIKI <ul style="list-style-type: none"> – Załączniki do modułu I – Załączniki do modułu II – Załączniki do modułu III – Załączniki do modułu IV
7)	Ankieta ewaluacyjna szkolenia

W programie szkolenia zaproponowano rozwiązywanie problemów społecznych poprzez tworzenie nowego sposobu współpracy zarówno pomiędzy instytucjami i organizacjami, jak również współpracy tych podmiotów z osobami opuszczającymi zakłady karne. Opracowany w ten sposób program szkolenia buduje umiejętność wykorzystania narzędzi efektywnego współdziałania podmiotów w ramach partnerstwa, co przekłada się na podwyższenie kompetencji w zakresie działań pomocowych na rzecz osób opuszczających zakłady karne. Zarówno konstrukcja merytoryczna programu skupiająca się wyłącznie na wskazanej grupie wykluczonych (byli osadzeni), jak i dostosowanie i dobór aktywizujących metod szkoleniowych do grupy docelowej szkolenia (przedsiębiorcy) stanowi innowacyjne podejście do zagadnienia zatrudniania byłych skazanych.

b) Podręcznik dla pracodawców w zakresie zatrudniania osób opuszczających zakłady karne zawiera następujące elementy:

1)	WSTĘP
2)	CZY BYŁY OSADZONY MOŻE BYĆ DOBRYM PRACOWNIKIEM? <ul style="list-style-type: none"> – <i>DLACZEGO ZATRUDNIĆ BYŁEGO OSADZONEGO?</i> <ul style="list-style-type: none"> • Praca jako resocjalizacja umożliwiająca powrót do społeczeństwa • Społeczna odpowiedzialność biznesu • Inkubator aktywności społeczno-zawodowej na rzecz osób opuszczających zakłady karne • Zakaz dyskryminacji • Mapa korzyści
3)	SYTUACJA PRAWNA OSOBY SKAZANEJ <ul style="list-style-type: none"> – Zasady odpowiedzialności karnej i orzekania o winie – Wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie zamknięty – Alternatywa wolnościowa – Pomoc osobie opuszczającej więzienie na rynku pracy (aspekt prawny)
4)	BARIERY SPOŁECZNO- PSYCHOLOGICZNE W ZATRUDNIANIU BYŁYCH SKAZANYCH <ul style="list-style-type: none"> – Kim jest osoba skazana? • Wymiar osobisty

	<ul style="list-style-type: none"> • Wymiar społeczny • Były osadzony a rynek pracy – Czego obawiają się pracodawcy? Bariery w stosunku do osób karanych • Postrzeganie byłego osadzonego przez pracodawców, stereotypy • Obawy pracodawców
5)	PROCES ZATRUDNIANIA BYŁYCH OSADZONYCH <ul style="list-style-type: none"> – Polityka personalna – Określenie roli i wymagań w stosunku do stanowiska i kandydata • Opis stanowiska pracy • Wymagania w stosunku do kandydatów – Poszukiwanie i ocena kandydatów pod względem wymagań pracy • Zasada równego traktowania w procesie zatrudniania • Informacje przydatne w podjęciu decyzji o zatrudnieniu byłego osadzonego dotyczące kompetencji zawodowych • Informacje przydatne w podjęciu decyzji o zatrudnieniu byłego osadzonego dotyczące kompetencji personalnych – Integracja nowozatrudnionego pracownika z organizacją
6)	ZATRUDNIANIE BYŁYCH SKAZANYCH - ASPEKTY EKONOMICZNE <ul style="list-style-type: none"> – Charakterystyka rynku pracy w województwie lubelskim – Statystyki dotyczące zatrudniania byłych skazanych – Ekonomiczne i społeczne aspekty zatrudniania byłych osadzonych • Ocena wielkości i struktury zatrudnienia • Ocena wydajności i kosztochłonności pracowników – Znoszenie barier społecznych szansą na zrównoważony rozwój przedsiębiorstwa
7)	ZAKOŃCZENIE
8)	SŁOWNICZEK POJĘĆ
9)	INSTYTUCJE I ORGANIZACJE SPOŁECZNE UDZIELAJĄCE WSPARCIA BYŁYM OSADZONYM W WOJ. LUBELSKIM
10)	BIBLIOGRAFIA

Podręcznik skierowany jest do przedsiębiorców, którzy są zainteresowani zatrudnieniem byłego skazanego, a poszukują odpowiedzi na ważne pytania, np. z jakimi barierami przyjdzie im się zmierzyć? Jakich argumentów użyć, aby przekonać współpracowników do zaakceptowania w zespole byłego skazanego? Jak efektywnie przeprowadzić proces rekrutacji? W Podręczniku pokazano ekonomiczne aspekty związane z zatrudnianiem byłych osadzonych, sytuację prawną osoby skazanej, próbę odpowiedzi na pytanie, czy były więzień może być dobrym pracownikiem, opis barier społeczno-psychologicznych związanych z zatrudnianiem byłych skazanych. W podręczniku zaprezentowano również proces zatrudniania osób karanych.

3) Produkt C – „Program wspólnych szkoleń dla pracowników instytucji rynku pracy, integracji i pomocy społecznej, NGO, służb więziennych i kuratorów sądowych wraz ze wskazówkami metodycznymi do jego realizacji”

Na Produkt C składają się następujące elementy:

a) Program szkoleń:

1)	ORGANIZACJA SZKOLENIA
2)	OCENA SZKOLENIA
3)	CEL OGÓLNY SZKOLENIA – Co będzie wiedział i potrafił uczestnik po ukończeniu szkolenia?
4)	PROGRAM SZKOLENIA DLA PRACOWNIKÓW INSTYTUCJI RYNKU PRACY, INTEGRACJI I POMOCY SPOŁECZNEJ, NGO, SŁUŻB WIĘZIENNYCH I KURATORÓW SĄDOWYCH (WERSJA PODSTAWOWA) – Program modułu I wstępnego – Program modułu II podstawy prawne – Program modułu III motywacja do współpracy – Program modułu IV partnerstwo – Program modułu V model współpracy
5)	SCENARIUSZ REALIZACJI SZKOLENIA DLA PRACOWNIKÓW INSTYTUCJI RYNKU PRACY, INTEGRACJI I POMOCY SPOŁECZNEJ, NGO, SŁUŻB WIĘZIENNYCH I KURATORÓW SĄDOWYCH (WERSJA PODSTAWOWA) – Scenariusz szkolenia – Moduł I Wstępny – Scenariusz szkolenia – Moduł II Podstawy prawne – Scenariusz szkolenia – Moduł III Motywacja do współpracy – Scenariusz szkolenia – Moduł IV Partnerstwo – Scenariusz szkolenia – Moduł V Model współpracy
6)	– Załączniki do programu szkoleń – wersja podstawowa
7)	PROGRAM SZKOLENIA DLA PRACOWNIKÓW INSTYTUCJI RYNKU PRACY, INTEGRACJI I POMOCY SPOŁECZNEJ, NGO, SŁUŻB WIĘZIENNYCH I KURATORÓW SĄDOWYCH (WERSJA ROZSZERZONA) – Program modułu I wstępnego – Program modułu II podstawy prawne – Program modułu III motywacja do współpracy – Program modułu IV partnerstwo – Program modułu V model współpracy
8)	SCENARIUSZ REALIZACJI SZKOLENIA DLA PRACOWNIKÓW INSTYTUCJI RYNKU PRACY, INTEGRACJI I POMOCY SPOŁECZNEJ, NGO, SŁUŻB WIĘZIENNYCH I KURATORÓW SĄDOWYCH (WERSJA ROZSZERZONA) – Scenariusz szkolenia – Moduł I Wstępny – Scenariusz szkolenia – Moduł II Podstawy prawne – Scenariusz szkolenia – Moduł III Motywacja do współpracy – Scenariusz szkolenia – Moduł IV Partnerstwo – Scenariusz szkolenia – Moduł V Model współpracy
9)	Załączniki do programu szkoleń – wersja rozszerzona
	Ankieta ewaluacyjna szkolenia

Program szkoleń przygotowano w dwóch wersjach: podstawowej 16 – godzinnej i rozszerzonej 32 – godzinnej. Zostało to podyktowane faktem, iż wiele osób tworzących

grupę docelową nie dysponuje wystarczającą ilością czasu, aby uczestniczyć w dłuższym szkoleniu. Jednocześnie autorzy programu nie chcieli pozbawiać takiej możliwości tych, którzy mają potrzebę bardziej szczegółowego poznania ww. zagadnień. Program szkolenia proponuje rozwiązywanie problemów społecznych poprzez stworzenie nowego sposobu współpracy zarówno pomiędzy instytucjami i organizacjami, jak również współpracy tych podmiotów z osobami opuszczającymi zakłady karne. Buduje umiejętność wykorzystania narzędzi efektywnego współdziałania podmiotów w ramach partnerstwa (czy to w oparciu o ekonomię społeczną, czy też inkubator na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej), co przekłada się na podwyższenie kompetencji w zakresie działań pomocowych na rzecz osób opuszczających zakłady karne.

b) Film instruktażowy „Wyjść na prostą”

Film stanowi pomoc dydaktyczną dla prowadzącego szkolenie. Składa się z trzech części zawierających sceny rodzajowe ukazujące negatywne i pozytywne postawy poszczególnych pracowników instytucji działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej byłych osadzonych. Taka kompozycja filmu pozwoli uczestnikom szkolenia poznać praktyczne metody służące motywowaniu siebie i innych realizacji zadań zawodowych, zdobyć umiejętności w prowadzeniu trudnych rozmów oraz przyczyni się do wzrostu zaangażowania u pracowników w proces pomocowy.

Ponadto film podkreśla jak ważne jest, aby osoby, które opuszczają zakład karny otrzymały kompleksową pomoc. Człowiek, wychodzący na wolność jest w zasadzie pozostawiony sam sobie. Takie osoby często nie mają zaufania do publicznych instytucji, nie potrafią się poruszać w świecie urzędów i konieczności dopełniania formalności. Brak zintegrowanego systemu wsparcia dla takich osób, które angażowałyby publiczne instytucje, służby więzienne, organizacje pozarządowe i przedsiębiorców.

W wyniku fazy testowania uwzględniając opinie użytkowników jak też odbiorców produktów oraz rekomendacje z ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej wprowadzono łącznie 300 zmian i ulepszeń produktów finalnych.

Najważniejsze z nich to:

1. W ramach produktu A:

- zmodyfikowano strukturę modelu,
- dokonano podziału modelu na komponenty, zapewniając tym samym przejrzystość zawartych treści oraz zwiększenie jego użyteczności dla odbiorców,
- opracowano dodatkowy element jakim jest praktyczny „Przewodnik metodyki aktywizacji społeczno-zawodowej osób opuszczających zakłady karne”, który prezentuje praktyczne możliwości zastosowania modelu w warunkach rzeczywistych na terenie powiatu,
- rozszerzono ofertę Inkubatora Aktywności Społeczno-Zawodowej na wszystkie osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym, w tym osoby opuszczające zakłady karne,
- wzbogacono model o elementy graficzne, ułatwiające korzystanie z podręcznika,
- wykonano aktualizację stanu prawnego, przepisów prawnych,
- rozbudowano część dotyczącą przedsiębiorców w części praktycznej z opisem korzyści dla każdego typu przedsiębiorstwa z zatrudnieniem byłych skazanych,
- zaproponowano alternatywne sposoby powoływania partnerstwa z podziałem Lider Starosta i Lider NGO oraz opisano procedurę powołania partnerstwa wraz z rekomendacjami w tym zakresie,

Lider Projektu:

Polska Fundacja Ośrodków
Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” w Lublinie

Partner Projektu: Partner Projektu: Partner Projektu:

- uszczegółowiono zasady współpracy partnerstwa w komponencie A2 oraz przedstawiono przykładowy plan i harmonogram działania partnerstwa,
- uszczegółowiono procedurę powołania Zespołu Partnerstwa Lokalnego, wraz z opisem systemu spotkań oraz zasad funkcjonowania,
- wykorzystując rekomendacje praktyczne, dokonano adaptacji elementów, które okazały się najbardziej skuteczne w warunkach rzeczywistych,
- uszczegółowiono kwestię związaną z monitoringiem i ewaluacją modelu, zaproponowano pytania ewaluacyjne wraz z operacjonalizacją dla modelu, strukturę raportu z ewaluacji oraz scenariusz wywiadu z kluczowymi informatorami partnerstwa.

2. W ramach produktu B:

- dokonano korekty w harmonogramie szkolenia dla pracodawców,
- przygotowano kompletne materiały szkoleniowe do wykorzystania przez trenera,
- zmniejszono ilość rozważań prawnych, czysto teoretycznych, skupiając się na kwestiach najistotniejszych w podręczniku dla pracodawców,
- zmieniono strukturę podręcznika dla pracodawców,
- uszczegółowiono opis społecznej odpowiedzialności biznesu,
- wzbogacono podręcznik o elementy graficzne,
- uzupełniono podręcznik o schematy dokumentów służących do analizy pracy.

3. W ramach produktu C:

- dostosowano treści szkolenia zawarte w produkcie C do ich efektywności,
- wprowadzono moduł wstępny, w którym znalazły się niezbędne treści szkoleniowe,
- przeanalizowano ponownie czas poszczególnych modułów i ćwiczeń oraz dostosowano do ich faktycznych możliwości,
- zaktualizowano podstawy prawne,
- wyakcentowano kwestie związane z podmiotami ekonomii społecznej,
- zaproponowano więcej metod aktywizujących,
- przygotowano kompletne materiały szkoleniowe do wykorzystania przez trenera,
- wprowadzono ćwiczenia związane z powstałym w ramach projektu filmem instruktażowym.

Ponadto we wszystkich produktach projektu wprowadzono zmiany edycyjne.

II. Problem, na który odpowiada innowacja

Główny, zidentyfikowany problem w zakresie interwencji projektu to brak kompleksowego systemu działań wobec osób opuszczających zakłady karne, obejmującego zarówno aktywność zawodową, społeczną i socjalną, a opierającego się na aktywności i współpracy różnych aktorów rynku pracy. Problem ten do chwili obecnej nie był w wystarczającym stopniu uwzględniany ani w polityce ogólnopolskiej ani tym bardziej w regionalnej. Instytucje udzielające pomocy postpenitencjarnej nie współpracują ze sobą należycie, a proponowane przez nie rozwiązania nie są systemowe, lecz indywidualne – realizowane jedynie zgodnie z podziałem kompetencyjnym.

Na zidentyfikowany problem główny składają się problemy szczegółowe:

- niewystarczająca współpraca przedsiębiorstw z OPS, z UP, NGO, ZK i kuratorami sądowymi,
- nieadekwatność programów oddziaływań do zmieniających się potrzeb osób skazanych,
- niewystarczające przygotowanie merytoryczne kadry instytucji rynku pracy i pomocy społecznej (zwłaszcza w stosunku do osób skazanych) do aktywizacji skazanych,
- przedmiotowe traktowanie skazanych,
- brak fachowej diagnozy rozwoju zawodowego skazanych,
- bariery świadomościowe i strach przed zatrudnianiem osób po odbyciu kary,
- kompleksowość problemów osób opuszczających ZK oraz niska współpraca różnych instytucji w celu ich rozwiązania,
- niski udział NGO i przedsiębiorców w aktywizacji społeczno-zawodowej osób skazanych,
- liczne braki w zakresie koordynacji i spójności pomiędzy instytucjami świadczącymi pomoc,
- powielanie tych samych czynności wobec skazanych, brak koordynacji działań.

Na podstawie informacji o zaludnieniu z 31.10.2014 r. Centralnego Zarządu Służby Więziennej wynika, iż liczba osadzonych w okręgu lubelskim wynosi 4667, a wskaźnik bezrobocia wśród osadzonych wynosi 38,6% i jest trzecim w kolejności pod względem wielkości tego wskaźnika w Polsce.

Z kolei na koniec marca 2014 r. w województwie lubelskim zarejestrowanych było 2 925 osób bezrobotnych (w tym 3,7% kobiet), którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia. W stosunku do ogółu bezrobotnych subpopulacja ta stanowiła 2,1%. W skali kraju bezrobotni omawianej kategorii stanowili 2,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. W I kwartale napływ bezrobotnych omawianej kategorii bezrobotnych wynosił 764 osoby i był niższy jedynie o 8 osób w odniesieniu do poprzedniego kwartału (*„Sytuacja na rynku pracy w województwie lubelskim według stanu z dnia 31 marca 2014 r.”, Lublin 2014 r.*).

Sytuacja ta wynika m.in. z faktu, iż zainteresowane podmioty (m.in. służba więzienna, kuratorska służba sądowa, publiczne służby zatrudnienia), działają w sposób niezależny, planują i udzielają pomocy postpenitencjarnej wyłącznie w granicach własnych wytycznych wynikających z ustaw, rozporządzeń czy też założeń statutowych. Brak jest odpowiedniej koordynacji i wspólnej polityki pomiędzy nimi. Ponadto, obecnie, w aktywizację społeczno-zawodową osób opuszczających zakłady karne zbyt mało zaangażowane jest środowisko przedsiębiorców.

Brak aktywności przedsiębiorców w aktywizację osób opuszczających zakłady karne po części wynika z obaw jakie żywią potencjalni pracodawcy przed zatrudnianiem byłego więźnia, ale także z niewystarczającego otwarcia systemu pomocy postpenitencjarnej na współpracę ze społecznością lokalną. Stąd istnieje AKTUALNA potrzeba stworzenia kompleksowego systemu działań na rzecz osób opuszczających zakłady karne.

Kluczowym problemem, na który odpowiada projekt jest brak powszechnie stosowanego modelu trwałej i efektywnej współpracy instytucji publicznych z przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom opuszczającym zakłady karne. Obecny system pomocy postpenitencjarnej cechuje się brakiem koordynacji działań pomiędzy jego poszczególnymi elementami (Służbą Więzienną,

Lider Projektu:

Polska Fundacja Ośrodków
Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” w Lublinie

Partner Projektu: Partner Projektu: Partner Projektu:

Kuratorską Służbą Sądową i publicznymi służbami zatrudnienia) – czego najlepszym przykładem jest powtarzanie tych samych lub podobnych działań przez wszystkie służby, brak komunikacji między poszczególnymi ogniwami systemu albo pomijaniem niektórych działań z powodu luk w systemie. Proces świadczenia usług w sferze integracji społeczno-zawodowej opiera się głównie na instytucjach publicznych, których zadania i kompetencje podzielone są pomiędzy obszar rynku pracy i pomocy społecznej oraz system pomocy postpenitencjarnej. Organizacje pozarządowe stanowią dodatek do tego systemu, mając wciąż charakter incydentalny, a nie powszechny. Rola przedsiębiorców w tym procesie jest znikoma, a istniejące stereotypy potęgują niechęć do podejmowania współpracy. Chociaż obowiązujące przepisy prawa, umożliwiają podejmowanie współpracy, to rzeczywista współpraca ma charakter wybiórczy, akcyjny, a jej zakres i jakość zależą w dużej mierze od dobrej woli osób zarządzających poszczególnymi instytucjami, organizacjami, przedsiębiorstwami.

W każdym środowisku lokalnym funkcjonują osoby zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym, które wymagają konstruktywnej pomocy instytucjonalnej. Rozdrobnienie tego systemu pomiędzy różne instytucje i organizacje okazuje się często mało efektywne i nie do końca trafne w odniesieniu do potrzeb odbiorców. Poza tym pracodawcy mają obawy przed zatrudnianiem osób z przeszłością kryminalną. Osoby, których doświadczenia życiowe obejmują pobyt w zakładzie karnym, obciążone są bardzo silnym stygmatem społecznym, związanym z negatywnym stereotypem człowieka niebezpiecznego, podejrzanego, niegodnego zaufania, od którego należy się zdystansować. W związku z tym trudno jest, pomimo starań różnych instytucji, udzielać skutecznej pomocy. Produkt finalny jest odpowiedzią na te potrzeby i daje szansę na ustrukturalizowanie działań wszystkich sektorów w procesie readaptacji społeczno-zawodowej były osadzonych.

O problemie braku pracy wśród byłych skazanych trudno mówić wyłącznie w kontekście ich wykształcenia czy umiejętności zawodowych. Główną przeszkodą dla osób opuszczających zakłady karne w znalezieniu pracy jest kompleksowość ich problemów. Skazany jest obciążony zapisem o karalności, a także, w wielu przypadkach, ma niski poziom wykształcenia bez przygotowania zawodowego. Ma on kłopoty rodzinne, a pozostając w konflikcie z najbliższymi, często nie ma dokąd wracać, jest obciążony nałogami lub łatwo im ulega. Wszystko to powoduje, że myśl o możliwości stałej pracy z trudnością pojawia się w głowie byłego więźnia.

Niski poziom aktywności zawodowej wśród tej grupy społecznej ma nie tylko implikacje ekonomiczne, ale co gorsza, wpływa bezpośrednio i jednocześnie bardzo negatywnie na proces integracji społecznej. Praca pozwala bowiem, zaspokajać potrzeby kontaktu z ludźmi, samorealizacji i potwierdzania własnych możliwości. To właśnie dzięki zatrudnieniu człowiek wzmacnia poczucie własnej wartości co jest szczególnie ważne w przypadku osób opuszczających zakłady karne. Pracę zalicza się bez wątpienia do czynników, które ułatwiają proces integracji społecznej oraz powrót do „normalności”. Przeciwdziała ona izolacji społecznej i wykluczeniu społecznemu.

Złożoność problemów osób opuszczających zakłady karne wymaga ich kompleksowego rozwiązania, stworzenia systemu, który umożliwiłby im wejście na rynek pracy, ale także poradzenia sobie z szeregiem kłopotów natury społecznej oraz psychicznej, takich jak: relacje rodzinne, warunki materialno-bytowe, radzenie sobie z agresją i stresem, umiejętność organizowania dnia i zarządzania czasem oraz przywrócenie wiary w siebie. Bez zadbania o te potrzeby samo zagwarantowanie pracy to za mało, ponieważ często osoby skazane nie mają dostatecznie dużo motywacji żeby tę pracę utrzymać.

Lider Projektu:

Partner Projektu: Partner Projektu: Partner Projektu:

Polska Fundacja Ośrodków
Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” w Lublinie

Tak szerokie potraktowanie problematyki pomocy postpenitencjarnej wymusza współdziałanie pomiędzy jednostkami penitencyjnymi, sądową służbą kuratorską, jednostkami pomocy społecznej i instytucjami rynku pracy.

Dokonana analiza istniejących projektów innowacyjnych testujących w obszarach zbliżonych do projektu „Wyjść na prostą” dowodzi, iż zaproponowane rozwiązania i produkty finalne są aktualne i innowacyjne. Żaden komponent, element, produkt nie zawiera produktów finalnych ujętych w projekcie „Wyjść na prostą”.

Stosowanie modelu jako innowacyjnego sposobu działania może stać się „dobrą praktyką społeczną”. Produkt stwarza warunki do skutecznego działania. Dzięki usystematyzowanej współpracy wielu partnerów, przy zaangażowaniu pracodawców i NGO’s można osiągnąć wymierne korzyści ukierunkowane na efektywną pomoc karanym i ich rodzinom.

Przydatność opracowanego modelu w tym zakresie znajduje odzwierciedlenie w wynikach z jego testowania:

– 100% członków partnerstwa uważa, że opracowany model jest innowacyjny
– 100% członków partnerstwa uważa, iż model współpracy pozwala na budowanie trwałej, efektywnej współpracy instytucji publicznych z przedsiębiorcami w zakresie pomocy opuszczającym zakłady karne
– 100% członków partnerstwa uważa, iż model współpracy pozwala na budowanie trwałej, efektywnej współpracy organizacji pozarządowych z przedsiębiorcami w zakresie pomocy opuszczającym zakłady karne
– 100% członków partnerstwa udzieliło pozytywnej odpowiedzi w zakresie ogólnej oceny przydatności modelu współpracy dla zwiększenia jakości współpracy międzysektorowej
– wśród przedstawicieli powiatowych urzędów pracy odnotowano średnio procentowy wzrost współpracy z pozostałymi członkami zespołu na poziomie 16,67%
– wśród przedstawicieli zakładów odnotowano średnio procentowy wzrost współpracy z pozostałymi członkami zespołu na poziomie 25%
– wśród przedstawicieli organizacji pozarządowych odnotowano średnio procentowy wzrost współpracy z pozostałymi członkami zespołu na poziomie 22,22%
– wśród kuratorów sądowych odnotowano średnio procentowy wzrost współpracy z pozostałymi członkami zespołu na poziomie 33,33%
– wśród przedstawicieli Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie odnotowano średnio procentowy wzrost współpracy z pozostałymi członkami zespołu na poziomie 33,33%
– wśród przedstawicieli starostwa powiatowego odnotowano średnio procentowy wzrost współpracy z pozostałymi członkami zespołu na poziomie 27,77%
– wśród przedstawicieli przedsiębiorstw odnotowano średnio procentowy wzrost współpracy z pozostałymi członkami zespołu na poziomie 26,67%
– wśród przedstawicieli gminnych ośrodków pomocy społecznej odnotowano średnio procentowy wzrost współpracy z pozostałymi członkami zespołu na poziomie 35,50%

Źródło: Raport z ewaluacji wewnętrznej projektu „Wyjść na prostą”

Proponowany model współpracy na rzecz osób opuszczających zakłady karne został testowo wdrożony na terenie powiatu włodawskiego w województwie lubelskim. Wdrażanie modelu rozpoczęło się od zbudowania zespołu interdyscyplinarnego, w skład którego weszło 28 osób: 3 reprezentantów Powiatu, 2 pracowników Powiatowego Urzędu Pracy (doradca zawodowy i pośrednik pracy), 7 pracowników Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu włodawskiego (pracownicy socjalni), 1 pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z Włodawy, 2 pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Lider Projektu:

Polska Fundacja Ośrodków
Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” w Lublinie

Partner Projektu: Partner Projektu: Partner Projektu:

z Włodawy, 5 przedsiębiorców (przedstawiciele Cechu Rzemiosł i Przedsiębiorczości we Włodawie), 3 przedstawiciele organizacji pozarządowych z terenu powiatu włodawskiego, 2 pracowników Zakładu Karnego we Włodawie oraz 3 kuratorów sądowych Sądu Rejonowego w Chełmie. Liderem partnerstwa jest Starostwo Powiatowe we Włodawie, które posiada silne zaplecze w postaci doświadczenia, zasobów i autorytetu wśród pozostałych partnerów. Spotkania zespołu odbywały się raz na miesiąc. Głównym przedmiotem prac było omówienie sytuacji osób opuszczających zakłady karne w powiecie włodawskim oraz ilości i jakości podejmowanych dotychczas działań na rzecz aktywizacji byłych skazanych przez wszystkich partnerów działających w zawiązanym porozumieniu, m.in. poprzez wytyczenie im indywidualnego planu działania. Z każdego spotkania powstał raport zawierający uzgodnienia z poszczególnych spotkań. Kluczowym momentem działalności zespołu było podpisanie w dniu 28.10.2013r. „Porozumienia Partnerstwa Lokalnego o współpracy na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób opuszczających zakłady karne”. Od tego dnia prace rozpoczął Zespół Partnerstwa Lokalnego. Do zadań zespołu należała analiza sytuacji osób opuszczających ZK w powiecie włodawskim, a także objęcie byłych skazanych zarejestrowanych w PUP wsparciem w ramach prac Zespołu Partnerstwa Lokalnego.

W ramach prac zespołu pomocą objęto 52 osoby opuszczające zakłady karne (osiągając tym samym ten wskaźnik na poziomie **260%**), wypełniono 25 ankiet do badania aktywności społeczno-zawodowej osoby karanej w warunkach wolnościowych oraz 3 arkusze do diagnozy sytuacji społeczno-zawodowej osoby opuszczającej zakład karny. Dla 11 osób sporządzono Indywidualne Plany Działania, 3 spośród tych osób otrzymało zatrudnienie, natomiast 8 osób otrzymało staż w ramach przygotowania zawodowego. Ponadto dwóm osobom udzielono pomocy finansowej na opłacenie lekarskich badań wysokościowych z zakresu medycyny pracy oraz opłacono koszty przejazdu do Warszawy w celu podjęcia pracy zarobkowej przy docieplaniu budynków. W wyniku prac Zespołu skierowano kobietę na staż w żłobku oraz sfinansowano tam pobyt jej dziecka, a rodzinę objęto pomocą materialną. W ramach pomocy dokonywano potencjału osobowościowego, stworzono indywidualny plan pomocy we współpracy z kuratorem zawodowym oraz pracownikiem Powiatowego Urzędu Pracy, nawiązywano kontakt z rodziną osadzonych oraz udzielano pomoc m.in. dotyczącą przygotowania pisma do Burmistrza Włodawy w sprawie możliwości przydziału mieszkania socjalnego. Dowodem na trafność w opracowaniu i wdrożeniu modelu był także osiągnięty wskaźnik dotyczący poprawy współpracy przedsiębiorstw, publicznych i niepublicznych instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej, kuratorów sądowych, zakładów karnych. Został on osiągnięty na poziomie **107,69%**.

Skuteczna pomoc osobom wykluczonym lub zagrożonym wykluczeniem społecznym, w tym osobom opuszczającym zakłady karne w znalezieniu stałego dochodu, a także realne wsparcie w procesie readaptacji społeczno-zawodowej może mieć miejsce również poprzez działanie Inkubatora Aktywności Społeczno-Zawodowej, w ramach którego oferowane mogą być dwie ścieżki pomocy oferujące usługi zawodowe i społeczne. Wyniki z testowania funkcjonowania Inkubatora Aktywności Społeczno-Zawodowej, powstałego na terenie powiatu włodawskiego potwierdzają, iż efektem jego pracy może być podjęcie pracy lub założenie własnej działalności gospodarczej.

Inkubator został utworzony w ramach Zespołu Partnerstwa Lokalnego. Liderem inkubatora zostało Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu we Włodawie. Powołano w celu poprawy dostępu do zatrudnienia osób opuszczających zakłady karne, ich rodzin oraz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym zamieszkujących teren powiatu

Lider Projektu:

Partner Projektu: Partner Projektu: Partner Projektu:

Polska Fundacja Ośrodków
Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” w Lublinie

włodawskiego oraz w celu rozwijania sektora gospodarki społecznej w regionie, poprzez wspieranie działalności gospodarczo-zawodowej lokalnego środowiska. W wyniku działalności Inkubatora oraz zasięgniętych tam informacji zawiązano grupę inicjatywną spółdzielni socjalnej „Spróbuj aby Uwierzyć”. Zakres działalności Spółdzielni to handel internetowy w zakresie m.in. sprzedaży regionalnych produktów (lokalna sztuka, rękodzieło, ekologiczne produkty w tym żywność), pośrednictwo w sprzedaży m.in. sprzętu sportowego, turystycznego, sprzedaż pakietów turystycznych, działań promocyjnych, obsłudze eventów i organizacji imprez okolicznościowych. W skład grupy inicjatywnej weszło 10 osób, z czego 9 osób bezrobotnych oraz 1 nieaktywna zawodowa. Wśród osób bezrobotnych znaleźli się 2 byli skazani. W związku z pojawieniem się możliwości uzyskania dofinansowania w ramach projektu PO KL, grupa złożyła dokumenty rekrutacyjne i została zakwalifikowana do projektu. W dniu 14 listopada 2014 r. spółdzielnia została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Istotnym elementem innowacji jest uwzględnienie przedsiębiorców i organizacji pozarządowych jako stałego i równorzędnego partnera dla instytucji publicznych. Mają one wpływ na kształt działań partnerów i świadczonych usług poprzez określanie własnych potrzeb, możliwości i preferencji, ocenianie prowadzonych działań, a także zaangażowanie się w nie, nie tylko jako odbiorca, ale także jako podmiot odpowiedzialny za ich realizację.

Stąd również podręcznik opracowany w ramach projektu również stanowi swoistą innowację, zarówno pod względem zawartości merytorycznej, jak i grupy odbiorców. Na rynku nie istnieją tego typu publikacje dla pracodawców. Obecny system świadczenia usług w sferze integracji społeczno-zawodowej opiera się głównie na instytucjach publicznych, których zadania i kompetencje podzielone są pomiędzy obszar rynku pracy i pomocy społecznej oraz system pomocy penitencjarnej. Organizacje pozarządowe stanowią dodatek do tego systemu, mający wciąż charakter incydentalny, a nie powszechny. Rola przedsiębiorców w tym procesie jest znikoma i wciąż istniejące stereotypy, potęgują niechęć do podejmowania współpracy. Choć obowiązujące przepisy prawne umożliwiają podejmowanie współpracy, to rzeczywista współpraca ma charakter wybiórczy, akcyjny, a jej zakres i jakość zależą w dużej mierze od dobrej woli osób zarządzających poszczególnymi instytucjami, organizacjami, przedsiębiorcami.

Opracowany dla pracowników działów personalnych przedsiębiorstw i kadry zarządzającej program szkoleń ma przełamać istniejące bariery oraz ograniczyć wpływ barier świadomościowych w zakresie zatrudniania osób opuszczających zakłady karne wśród przedsiębiorców. Ponadto, ma na celu zniesienie barier społecznych oraz zachęcenie pracodawców do zatrudniania byłych więźniów.

Również program szkoleń dla pracowników instytucji rynku pracy, integracji i pomocy społecznej, NGO, służb więziennych i kuratorów sądowych wpłynie na podniesienie ich wiedzy i umiejętności w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób opuszczających zakłady karne. Celem szkolenia jest m.in. wzrost świadomości w zakresie możliwości wspólnego działania na rzecz efektywnej polityki społecznej, zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie poszukiwania wsparcia i nawiązywania współpracy z innymi partnerami rynku pracy, zdobycie umiejętności prowadzenia trudnych rozmów, budowanie partnerstw w oparciu o ekonomię społeczną, wzrost świadomości na temat możliwości współpracy różnych instytucji na rzecz osób karanych w oparciu o partnerstwo.

O powyższych atutach produktów świadczą wyniki, jakie zostały osiągnięte podczas etapu z testowania:

Lider Projektu:

Polska Fundacja Ośrodków
Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” w Lublinie

Partner Projektu: Partner Projektu: Partner Projektu:

WYBRANE WYNIKI TESTOWANIA PRODUKTU B

- wśród **60 uczestników szkoleń (17K, 43M)** – przedsiębiorców, pracowników przedsiębiorstw nastąpiło przełamanie barier świadomościowych w zakresie zatrudniania osób opuszczających zakłady karne, wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie **125%**
- wśród **91,67%** uczestników szkoleń wzrosła wiedza na temat metod skutecznej pomocy osobom opuszczającym zakład karny, zakresu współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze pomocy osobom opuszczającym zakład karny, na temat obszarów działań inkubatorów i rodzajów świadczonych przez nich usług oraz w zakresie metod oceny kandydatów do pracy będących byłymi więźniami
- wśród **85%** uczestników szkoleń wzrosła wiedza na temat profesjonalnych metod oceny pracowników
- wśród **86,67%** uczestników szkoleń wzrosła wiedza w zakresie zasad i technik oceny wydajności pracy
- wśród **88,33%** uczestników szkoleń wzrosła wiedza z zakresu analizy zasobów ludzkich, w tym zatrudnionych byłych oraz w kontekście ich wpływu na wyniki finansowe przedsiębiorstwa oraz na temat metod pracy z osobą skazaną w warunkach wolnościowych po opuszczeniu zakładu karnego
- wśród **93,34 %** uczestników szkoleń wzrosła wiedza na temat możliwości systemowej pracy z byłym więźniem we współpracy z instytucjami i organami państwowymi, w zakresie roli pracy w readaptacji społecznej byłych więźniów oraz wzrósł poziom umiejętności z zakresu opracowania zasad polityki personalnej uwzględniającej równe szanse dla byłych skazanych

Źródło: Raport z ewaluacji wewnętrznej projektu „Wyjść na prostą”

WYBRANE WYNIKI TESTOWANIA PRODUKTU C

- wśród **90%** uczestników wiedzę na temat społecznej odpowiedzialności biznesu i wdrażania jej do codziennej praktyki przez przedsiębiorstwa
- wśród **71** uczestników szkoleń (55K, 16M) – pracowników instytucji rynku pracy i integracji i pomocy społecznej nastąpił wzrost wiedzy i umiejętności w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób opuszczających ZK, wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie **126,79%**
- wśród **7** uczestników szkoleń (6K, 1M) – pracowników ZK i kuratorów sądowych nastąpił wzrost wiedzy w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób opuszczających ZK, wskaźnik ten został osiągnięty na **poziomie 116,67%**
- wśród **98,67%** uczestników szkoleń wzrosła wiedza na temat zasad skutecznej pomocy osobom opuszczającym zakład karny
- wśród **94,67%** uczestników szkoleń wzrosła wiedza na temat prawnych podstaw funkcjonowania oraz działań statutowych instytucji działających w obszarze aktywizacji społeczno-zawodowej osób opuszczających zakłady karne, a także wzrósł poziom umiejętności z zakresu metod, form, możliwości oraz etapów udzielenia wsparcia instytucjonalnego osobom opuszczającym zakład karny
- wśród **84,50%** uczestników szkoleń nastąpił wzrost poziomu umiejętności prowadzenia trudnych rozmów oraz komunikowania się z klientem biernym i oporującym
- wśród **84,33%** uczestników szkoleń wzrosła wiedza na temat form wsparcia i korzyści wynikających ze współpracy z innymi partnerami rynku pracy
- wśród **96,17%** uczestników szkoleń wzrosła wiedza na temat rodzajów, cech, etapów oraz form partnerstw
- wśród **92,17%** uczestników szkoleń wzrósł poziom umiejętności budowania programów partnerskich oraz wdrażania partnerstw
- wśród **93,58%** uczestników szkoleń wzrosła wiedza na temat narzędzi efektywnego

Lider Projektu:

Partner Projektu: Partner Projektu: Partner Projektu:

Polska Fundacja Ośrodków
Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” w Lublinie

partnerstwa na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej byłych więźniów
– wśród 90,83% uczestników szkoleń wzrosła wiedza z zakresu współpracy międzyinstytucjonalnej
– wśród 96,08% uczestników szkoleń wzrosła wiedza na temat obszarów działań inkubatorów i rodzajów świadczonych przez nich usług

Źródło: Raport z ewaluacji wewnętrznej projektu „Wyjść na prostą”

Wartością dodaną produktów jest też ich uniwersalność i możliwość zastosowania np. programów szkoleń w przedsiębiorstwach na terenie całego kraju. Model współpracy natomiast, można implementować w zakresie innych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, np. młodocianych opuszczających ośrodki wychowawcze lub zakłady karne.

Poprzez wdrożenie modelu współpracy, zaangażowanie środowiska przedsiębiorców, a także wspólne szkolenia instytucji udzielających pomocy osobom opuszczającym zakłady karne nastąpi wzmocnienie zdolności instytucjonalnych i organizacyjnych jednostek sektora pomocy i integracji społecznej oraz instytucji rynku pracy, a także promocja partnerstwa publiczno-społecznego oraz wzmacnianie współpracy (przede wszystkim na poziomie regionalnym i lokalnym).

III. Użytkownicy, którzy mogą zastosować innowację

Głównymi użytkownikami Produktu A będą instytucje i organizacje działające w obszarze świadczenia usług oraz udzielania pomocy i wsparcia osobom opuszczającym Zakłady Karne i ich rodzinom, starostwa powiatowe, organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorcy. Użytkownicy otrzymają gotowy i przetestowany model działania, który charakteryzuje się połączeniem pracy kilku organizacji w partnerstwo. Inne korzyści z tytułu użytkowania produktu to m.in.: efektywna wymiana informacji i doświadczeń pomiędzy partnerami rynku pracy, efektywniejsze wykorzystanie posiadanych zasobów ludzkich, instytucjonalnych i finansowych, a także wypracowanie mechanizmów współpracy. Wśród użytkowników pośrednich możemy również wskazać decydentów (marszałków województwa, wojewodów) mających wpływ na włączenie tego modelu, który może być również innowacją w nurt lokalnej polityki społecznej szczebla wojewódzkiego.

Użytkownicy produktu B to przedsiębiorcy, właściciele firm, pracownicy działów personalnych oraz kadra zarządzająca. Otrzymają oni konkretną, innowacyjną odpowiedź, w jaki sposób oprócz zatrudniania byłych skazanych przedsiębiorcy mogą się zaangażować w pomoc im, nastąpi wzrost świadomości na temat barier wewnętrznych i zewnętrznych, jakich doświadcza były skazany po wyjściu z więzienia oraz na temat ekonomicznych aspektów związanych z zatrudnieniem byłych osadzonych.

Z kolei użytkownicy produktu C to przedstawiciele różnych instytucji oraz organizacji (pracownicy GOPS/MOPS, NGO, doradcy zawodowi i pośrednicy pracy z PUP, kuratorzy sądowi, osoby pracujące w zakładzie karnym), działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób opuszczających zakłady karne. Podczas jednego cyklu szkoleniowego użytkownicy uzyskają szeroką wiedzę oraz umiejętności z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej osób opuszczających zakłady karne, podwyższą kompetencje zawodowe, będą mieli również możliwość wymiany doświadczeń pomiędzy pracownikami publicznych i niepublicznych instytucji i organizacji pomocy i integracji społecznej, a także pomiędzy pracownikami związanymi z więziennictwem i kuratorami sądowymi.

IV. Działania / nakłady / zmiany konieczne do zastosowania/wdrożenia innowacji

Model nie wiąże się z wysokimi kosztami wdrażania, ponieważ bazuje na zasobach różnych partnerów zaangażowanych w jego realizację (kadrowych, lokalowych, materiałowo-dydaktycznych itp.). Wszyscy pracownicy instytucji, organizacji oddelegowani do pracy w ramach modelu wykonują powierzone im zadania w ramach obowiązków służbowych. W organizacji przedsięwzięcia dużą rolę odgrywa Lider Partnerstwa – Starostwo Powiatowe, które ma możliwość zaplanowania kosztów na realizację działań związanych z działalnością modelu na terenie powiatu. Ponadto wdrażanie może być finansowane przez instytucje i organizacje zatrudniające specjalistów wspierających reintegrację społeczno-zawodową byłych osadzonych. Dodatkowym wsparciem może być pozyskanie środków z funduszy zewnętrznych tj. środki gminne, powiatowe, wojewódzkie, ministerialne, rządowe, europejskie.

Koszty związane z delegowaniem do prac powiatowego zespołu reintegracji społeczno-zawodowej mogą być pokrywane ze środków własnych partnerów. Dopuszcza się również inne finansowanie delegacji (np. ze zgromadzonych przez partnerstwo środków własnych złożonych na koncie partnerstwa (wydzielone konto u lidera lub wybranego partnera). Z kolei koszty związane z organizowaniem partnerstwa lokalnego mogą być pokrywane ze środków własnych partnerów, w tym ze środków będących w dyspozycji starosty w ramach Funduszu Pracy zgodnie z art. 108 pkt 1 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Koszty związane z funkcjonowaniem partnerstwa mogą być finansowane również z innych pozyskanych funduszy zewnętrznych (środki gminne, powiatowe, wojewódzkie, ministerialne, rządowe, europejskie).

Programy szkoleń opracowane w ramach produktu B i C w porównaniu z podobnymi produktami, oferowanymi na rynku szkoleń są tańsze, ponieważ trener otrzymuje darmowy, gotowy produkt wraz ze scenariuszem i przykładowymi materiałami szkoleniowymi do wykorzystania podczas prowadzonego przez siebie szkolenia. Produkty te są proste w zastosowaniu, gdyż wymagają jedynie podstawowych, ogólnodostępnych środków technicznych jak laptop z rzutnikiem czy odtwarzacz DVD. Nie są także wymagane dodatkowe opłaty z tytułu wartości materialnych i prawnych: licencji, zezwoleń czy też oprogramowania komputerowego.

Otrzymane gotowe materiały metodyczne i merytoryczne nie wymagają nakładów finansowych na ich ewentualną modernizację niezbędną w dostosowywaniu do potrzeb i możliwości. Zaproponowane środki dydaktyczne pozwalają na przygotowanie szkolenia przez trenera przy minimalnym nakładzie czasu.

V. Dostępność produktu finalnego dla jego przyszłych użytkowników

Produkt finalny będzie upowszechniany na terenie całego województwa lubelskiego poprzez kampanię prasową oraz organizację 24 powiatowych seminariów.

Produkt będzie bezpłatnie udostępniany jako element materiałów dla uczestników oraz poprzez kolportaż do starostw, urzędów pracy, ośrodków pomocy społecznej, zakładów karnych, przedsiębiorców i zrzeszeń przedsiębiorców oraz podmiotów NGO.

Wersja on-line produktów będzie utrzymywana na serwerze Fundacji „OIC Poland” po zakończeniu realizacji projektu przez min. 5 lat. Ponadto produkt zostanie umieszczony w bazie produktów na stronie KIW.

Produkt jest łatwy do stosowania, gdyż użytkownicy otrzymują instrukcję w jaki sposób użytkować jego poszczególne elementy.

Lider Projektu:

Polska Fundacja Ośrodków
Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” w Lublinie

Partner Projektu: Partner Projektu: Partner Projektu:

Programy szkoleń zawierają opis metod, środków prowadzenia zajęć oraz szczegółowy scenariusz prowadzenia każdego modułu. Dostarcza on trenerowi wszystkich niezbędnych informacji do prowadzenia szkolenia. Zawiera metodyczne wskazówki tj.: informacje dotyczące celów poszczególnych modułów, treści materiałów szkoleniowych, opisy ćwiczeń.

VI. Zmiany w zakresie strategii upowszechniania

Analiza całości materiału empirycznego z procesu testowania wskazuje, iż w konsekwencji prac nad ostateczną wersją produktu finalnego nie jest konieczne wprowadzenie istotnych zmian do strategii upowszechniania wskazanej w strategii wdrażania projektu innowacyjnego testującego. Plan w zakresie strategii upowszechniania nie powinien się zmienić w stosunku do przedstawionego na etapie strategii¹.

VII. Zmiany w zakresie strategii włączania do głównego nurtu polityki

W zakresie strategii włączania analiza wykonana w ramach ewaluacji zewnętrznej wskazała, że nie jest konieczne dokonywanie istotnych zmian w tym zakresie. Ostateczna wersja produktu finalnego nie wymaga wprowadzenia zmian do działań mainstreamingowych, o których mowa w Strategii Projektu Innowacyjnego Testującego².

VIII. Załączniki:

1. Produkt A – model współpracy przedsiębiorstw (np. cechu rzemiosł lub zrzeszeń pracodawców lub pojedynczych przedsiębiorstw) z OPS, PCPR, urzędem pracy, NGO, kuratorami sądowymi i Zakładami Karnymi w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób opuszczających ZK;
2. Produkt B – program szkolenia dla pracowników działów personalnych przedsiębiorstw i kadry zarządzającej oraz podręcznik dla pracodawców w zakresie zatrudniania osób opuszczających Zakłady Karne;
3. Produkt C – program wspólnych szkoleń dla pracowników instytucji rynku pracy, integracji i pomocy społecznej, NGO, służb więziennych i kuratorów sądowych wraz ze wskazówkami metodycznymi do jego realizacji;
4. Film instruktażowy „Wyjść na prostą” stanowiący element produktu C
(dostępny poprzez adresy:
 - część 1: <https://www.youtube.com/watch?v=jHz1DK8UPVo&feature=youtu.be>
 - część 2: <https://www.youtube.com/watch?v=uWeSB8ObryE&feature=youtu.be>
 - część 3: <https://www.youtube.com/watch?v=J0xeXuhV4ac&feature=youtu.be>);
5. Obligatoryjna ewaluacja zewnętrzna produktu finalnego projektu „Wyjść na prostą”, AMBS Perfectum Consulting, Lublin 2014;
6. Strategia Wdrażania Projektu Innowacyjnego Testującego.

¹ Raport z obligatoryjnej ewaluacji zewnętrznej produktu finalnego w ramach projektu innowacyjnego testującego: „Wyjść na prostą”, oprac. AMBS Perfectum Consulting, Lublin 2014

² tamże

W imieniu Lidera – Polskiej Fundacji Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego „OIC Poland” z siedzibą w Lublinie:

W imieniu Partnera 1- Starostwa Powiatowego we Włodawie

W imieniu Partnera 2- Stowarzyszenia Centrum Wolontariatu we Włodawie

W imieniu Partnera 3- Cechu Rzemiosł i Przedsiębiorczości we Włodawie

Lider Projektu:

Polska Fundacja Ośrodków
Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” w Lublinie

Partner Projektu: Partner Projektu: Partner Projektu:

